

okénko

do života farních společenství ve Šlapanicích, Podolí a Praci

Ročník XXIII, číslo 4

Vyšlo 11.12.2011

Vánoce dospělých

Radostí dětí ohřejí si ruce
budou se usmívat a říkat
jsou tady Vánoce
a bílou nití zaobroubí mráz
to roztřepené
co se v nich obnosilo za tak dlouhá léta.

A budou trošku veselí
a trošku smutní
a trošku pobavení sami sebou
a ticho roztáhne svých deset prstů před jejich tváře
a zamrzne do opuštěných ulic.

A teplá ramena stromečků
vtlačí se do oken až bezdětní
půjdou si po večeri na procházku
a budou se držet za ruce
a budou si dětmi
a každý z těch dvou
bude se snažit být ten dospělejší
pečovat o toho druhého
protože venku je kluzko
a uvnitř Vánoce.

Jan Skácel

V TOMTO ČÍSLE OKÉNKA NAJDETE:

Ohlédnutí za rokem 2011	3	Město Jeruzalém	11
Setkání s otcem J. Daňkem	18	Svatokopečská mozaika	21
Bedřichovice v Londýně	27	Pozvánka na farní ples	30

MATRIKY VYPRAVUJÍ

Z vody a z Ducha svatého se znovu narodili:

- 4.9. František Jan Locker ze Šlapanic
- 10.9. Sebastián Václav Pelikán z Podolí
Dominik Pavel Pelikán z Podolí
- 18.9. Julie Barbora Sedláčková z Bedřichovic
- 8.10. Monika Filipcová z Prace
- 9.10. Lukáš Josef Hašek z Podolí
- 16.10. David Jan Chymek ze Šlapanic
- 23.10. Antonín Čandrla z Prace
- 30.10. Ondřej Muška z Bratislavy
- 20.11. Kristýna Tereza Babušeková z Brna

Slib lásky, úcty a věrnosti si vyměnili

- 15.10. Josef Musil z Blučiny a Zuzana Machačová ze Šlapanic

Ve společenství víry, naděje a lásky se s námi rozloučili:

- 31.8. Milada Berounová ze Šlapanic (*1931)
- 2.10. Bohuslav Kobza z Chrlic (*1953)
- 8.10. Rostislav Zemánek z Brna (*1940)
- 15.10. Božena Mezníková z Prace (*1909)
- 31.10. Anna Sušická z Brna (*1935)
- 2.11. Josef Vykutíl ze Šlapanic (*1922)
- 3.11. Anna Kubínková z Jiřkovic (*1948)
- 9.11. Marie Vymazalová z Kobylnic (*1927)
- 25.11. Alžběta Šmerdová z Podolí (*1918)

Z KALENDÁŘE

- 20.1. Farní ples v Kobylnicích
- 22.2. Popeleční středa
- 2.-3.3. Postní duchovní obnova – P. Adam Rucki
- 13.3. Návštěva nemocných ve Šlapanicích
- 17.3. Adorace a obnova manželských slibů
- 8.4. Slavnost Zmrtvýchvstání Páně

KDYŽ BŮH DĚLAL ČAS, UDĚLAL HO DOST OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2011

Slova nadpisu jsou slovy jednoho irského přísloví, které nám připomíná, že nám je poskytováno velké množství času, který můžeme a máme naplňovat. Jako farní rodině nám byl dán další církevní rok, který jsme mohli prožít. Byl to rok bohatý na podstatné události pro život farnosti. Zkusme si proto ty nejdůležitější připomenout, abychom za ně na jedné straně poděkovali, a na straně druhé nenechali zapadnout to, co nám bylo umožněno prožít.

O třetí neděli adventní, která je nazývána „radostnou“, zazněla v našem kostele radostná zpráva, že pět mužů z farnosti přijalo na svá bedra službu kostelníka. Václav Jašek, Josef Sedláček, Jiří Dvořák, František Král a Jiří Jambor byli od této neděle panem Janem Fojtíkem, dlouholetým kostelníkem, postupně zasvěcováni do kostelnické praxe. Rozdělení jejich služeb po týdnech se osvědčilo a zároveň nám dalo znovu poznat, jak obrovskou obětavou službou bylo mnohaleté nasazení pana Fojtíka a pana Kotulana, kteří přicházeli sloužit do kostela den co den, týden co týden, rok co rok. A že jich bylo nespočet! Věřím, že pro naše nové kostelníky je vytrvalost dvou zmiňovaných velkým povzbuzením a pro nás pro všechny také velkou výzvou k tomu, abychom všichni chtěli spolupracovat na vytváření farnosti, která by se právem mohla nazývat rodinou, ve které má hlavní místo služba Bohu a bližním.

Další důležitou událostí v životě naší farnosti bylo v únoru biřmování. V sobotu 19.2. mezi nás přijel otec biskup Vojtěch, aby udělil svátost křesťanské dospělosti čtyřiceti mladým lidem, kteří se víc jak rok připravovali na přijetí této svátosti. Nemálo z těchto mladých se již před přijetím této svátosti aktivně zapojovalo do života farnosti. Modleme se, aby tato svátost v nich tuto ochotu rozvíjet farní život dál posilovala. Nakolik tyto mladé znám, natolik si dovolím říci, že mnozí z nich byli obdarováni hřivnami, které farnost mohou rozvíjet a obohacovat. Buďme těmto mladým nápomocní, aby tyto hřivny opravdu rozmnožili.

Svátost biřmování nás vede ke svědectví a otevřenosti světu. Tuto otevřenost jsme se pokusili vyjádřit mimo jiné zapojením do akce „Noc kostelů“, která probíhala na území

brněnské diecéze již potřetí. Pro naši farnost ročník první se setkal se zájmem těch, kteří nepatří k pravidelným návštěvníkům kostela. Návštěva kostelní věže, varhanní koncert Václava Zemánka, komentovaná prohlídka kostela v podání Jana Lockera či výstava o mučedníkovi P. Janu Bulovi přitáhly asi 500 lidí. Zda se „Noc kostelů“ stane pro tyto návštěvníky i něčím víc, než jen kulturní akcí, záleží na každém z nás, na naší modlitbě za ně a především na našem svědectví, ke kterému nás zve svátost křtu, které byl zasvěcen uplynulý rok a zvláště nás k tomu pak zve svátost biřmování, které bude patřit rok nastávající. Nepromarněme ho!

Mezi ty, kdo svůj život proměnili ve svědectví Kristu, patřil výše zmiňovaný pan Jiří Kotulan, kterého si den před „Nocí kostelů“ povolal na věčnost náš Pán. Snad není dospělého šlapanického farníka, který by s ním nikdy nepřišel do kontaktu, ať už přímo či nepřímou. Tato duše naší farnosti byla po dlouhé věrné službě v kostele, a v posledních měsících i na lůžku, povolána na věčnost. Každý z nás je nahraditelný, někteří se však nahrazují obzvláště těžko. Skrze společenství s těmi, kteří nás na věčnost předcházejí, však jistě můžeme počítat s jeho dalším zapojením do života farnosti, i když jinou formou, tak jak jsme si s panem Kotulanem říkali 24 hodin před jeho odchodem k Pánu.

Ne nepodstatnou událostí pro naši farnost se v uplynulém roce stalo Světové setkání mládeže se Svatým otcem v Madridu. Dvacet tři z nás tak mohlo prožít opravdovou pouť se všemi jejími krásami (zažití společenství světové církve, povzbuzení ve víře, navázání nových přátelství, spoustu duchovních i světských zážitků, ...) i úskalími (velké vedro, problémy se stravou, poutnické ubytování, chaos v organizaci, ...), které nám všem, ať těm, kteří jsme byli na setkání, či vám, kteří jste s námi byli spojeni na dálku, pomohly být zase více pevní ve víře, tak jak znělo v hymně tohoto světového setkání.

Je pak ještě jedna významná „událost“, u které bych se chtěl za uplynulé období zastavit, protože souvisí s životem naší farnosti a měla by nám ležet na srdci. Mnozí si určitě všimli, jak se město i obce naší farnosti rozrůstají ve své zástavbě. K tomu patří i příchod nových občanů a tím také farníků. Vidíme nové tváře na ulicích a také na bohoslužbách. To je důvodem radosti, ale také výzvou k tomu, abychom si těchto nových farníků nejen všimli, ale dali jim i zakusit, že je zde pro ně místo, a že naše farnost chce být i jejich farností. Byl jsem v posledních dnech na návštěvě svých známých na jihu Moravy v jedné tradiční farnosti, která je v mnohém podobná té naší. Přišel jsem na sobotní ranní mši sv. s předstihem, naprosto inkognito. Nikdo mě tam, až na jednu paní, která seděla daleko ode mě, neznal. Klečel jsem v zadní části lavic a viděl, jak postupně přicházející věřící. Nově příchozí vždy podali ruku těm, do jejichž blízkosti si sedali. Stejně tak se zachovali i vůči mně, pro ně naprosto cizímu člověku. Najednou jsem vnímal, že už nejsem cizí, ale nějak k nim patřím. Dejme něco podobného zakusit nově příchozím i zde v naší farnosti. Všimějme si lidí kolem sebe, pozdravme je, dejme jim poznat, že nám nejsou lhostejní, a že je pro ně v našem kostele a společenství místo. Prosím, nespolehejme v tomto jeden na druhého, že to udělá ten druhý, ale buďme v tom sami aktivní, vždyť nás k tomu vybízí sám Pán.

Jak jste si všimli, ve svém ohlednutí jsem letos vynechal pravidelně se opakující události – farní ples, duchovní obnovu, farní den, poutě, farní tábor, atd. Ne, že by byly letos nedůležité, právě naopak, patří do života farnosti a její život utvářejí a jemu pomáhají a jsem vděčný za to, že se na jejich přípravě a průběhu různými formami podílíte a jich účastníte. I skrze ně vidíme, že když Bůh udělal čas, jak zní v onom irském přísloví, tak ho udělal dost na to, abychom prožili to, co nás přibližuje k Bohu, k druhým a tím také ke šťastné věčnosti. Ze srdce přeji každému z nás, abychom tohoto Božího daru využívali tak, abychom byli jednou nazváni služebníky užitečnými, kterým se svěřené hřivny podařilo rozmnožit.

otec Miloš Mičánek

VÁNOČNÍ PŘÁNÍ OTCE BISKUPA

Ježíš Kristus přichází proto,
aby nás osvobodil od zla,
které máme v sobě,
i od zla, které přichází zvenku.

Aby posílil všechno, co je v nás dobré,
a my se tak stávali jeho slávou.
Aby potěšil všechny nešťastné
a dal jim novou naději.

Aby nás vyvedl ze všech špatných závislostí,
do kterých jsme se dostali,
a aby nám odpustil naše selhání.

Aby se nám dal nalézt jako ten,
který chce naše dobro.

Aby nám dal zakusit radost
stát se jako on obdarováním druhých.

Ježíš Kristus přišel, aby nás ujistil, že nás má Bůh rád, že u něho – na rozdíl od nás lidí – neexistuje nikdo odstrčený, osamocený, nemilovaný. A to je vlastně důvod vánoční radosti a kořen téměř všech věcí, které se o Vánocích staly zvykem a tradicí.

Ať Pán naplňuje vaše srdce.

Za to se modlím a k tomu vám žehnám.

Brno, Vánoce 2011
Vojtěch Cikrle, biskup brněnský

VÁNOCE 2011

Vánoce, do všech pochybností a zmatků dnešní doby, mluví o Bohu jako o někom, kdo doopravdy je. Bůh není nějaká nekonečně vzdálená moc, která nás může děsit, nebo nějaký základ bytí, který sám o sobě neví. Bůh je ten, kdo se o nás umí starat a pod jeho pohledem stojí všechno, co jsme a konáme. Kdo toto ve víře přijme, tak ví, že neexistuje žádná samota. Pán je tu, světlo ze Světla. Naděje a povzbuzení, která vycházejí z tohoto světla, tím dostávají zcela novou hloubku. Ale právě protože je to zcela božská naděje, máme ji také přijímat a dál nést jako zcela lidskou naději.

Slavit Vánoce znamená přijmout svátek, který jsme si nevytvořili, nýbrž který nám daroval Bůh. To zásadně odlišuje církevní svátky od pouhého volného času, ode vsí zábavy, kterou jsme si sami vytvořili. Skutečnost Vánoc je tu, i když ji sami nevnímáme a také i když ji sami nehledáme. Ona nám byla dána jednou provždy, a to narozením Dítěte, v němž se Bůh má stát jedním nás.

O Vánocích jsme předem obdarováni, nehledě na všechny dárky, které sami dáváme. Zde spočívá tajemná a osvobozující síla i kouzlo tohoto dne: Syn nám byl dán. Díky Vánocům víme, že na nás někdo myslel už předem, že stačí otevřít oči a skrze slavení Vánoc víme, že okruh našich činů a myšlenek není jedinou skutečností, která existuje. Nestydíme se za to, že s vnitřní radostí, dojetím, emocemi a slzami stojíme před tajemným darem Vánoc. To jsou postoje, které dnešní člověk především potřebuje více než co jiného: být radostný z hloubi srdce. To rozpouští a vysvobozuje a dodává všem dalším darům jejich smysl, jejich pravou souvislost.

Otec Pavel Kopeček

MÉ NEJKRÁSNEJŠÍ VÁNOCE

Vánoce se kvapem blížily. Já byl myšlenkami doma. Zase už budou Vánoce a já podruhé budu doma chybět. Ty první Vánoce jsme sice byli spolu, ale jen chvílku v kasárnách v Kroměříži. Tyto Vánoce budeme slavit každý zvlášť. Když jsme chtěli poslat dopis nebo dostat balíček, museli jsme naplnit hunt uhlím a dát do něj svou zvláštní známku. Já jsem tu možnost neměl. Ty další Vánoce budeme už doma spolu?

Ostřílení a zaběhání vězňové už začínali pamatovat na slavení Vánoc, ovšem po svém způsobu. Dostávali jsme z výplaty, která šla samozřejmě státu, určité procento tzv.

táborových poukázek. Byly to jakési táborové peníze, za které jsme mohli v kantýně zakoupit cigarety a pivo a tak po světnicové dohodě jsme poukázky šetřili a těsně před Vánoce jsme vykupovali pivo, které organizátoři akce slévali den před Štědrým večerem do konve od mléka, kterou ukradli u kuchyně.

Na Štědrý den jsme dopoledne pracovali v dole. Po vyfárání jsme museli nastoupit na světlice a nastalo velké gruntování. Dostali jsme kýble na vodu, rejšáky a hodně vápna nebo co to bylo. Stoly, lavice a židle na mrazu před ubikacemi se drhly. Jiní zase zem na světlici. Když byl úklid ukončen, naši organizátoři měli již ukradenou konev s pivem pěkně na světlici. Před tím byla štedrovečerní večeře. Jako obvykle všude – bramborový salát a řízek. Bachaři uzamkli baráky a byli jsme ponecháni sami sobě.

Já byl samozřejmě myšlenkami doma, ale také jsem vnímal, co se dělo zde. Sesedli jsme se kolem praskajícího „vincka“, nahřívali si ruce, nabírali šufánkem z konve pivo, popíjeli a zpívali známé písně. Ne vánoční, ale ty lidové. I to ve mně zanechávalo nezapomenutelný dojem. Pivo bylo vypito, písně dozpívány, nikdo nebyl opilý, a tak když u svatého Tomáše zvonili na půlnoční, já tam v duchu i na té palandě byl.

My Brňáci od jednoho procesu jsme se moc stýkat nemohli. Dělili nás pracoviště, směny i baráky. Ale přesto jsme již byli domluveni, že se na Hod Boží sejdem v mém baráku v 10 hodin a že si uděláme slavnostní bohoslužbu. Že každý svými slovy připomene určitou část mše svaté nebo ji bude recitovat latinsky. V určenou hodinu jsme se sešli na chodbě mého baráku a za neustálého procházení po chodbě sem a tam jsme recitovali části mše svaté a tak jsme se v duchu připodobňovali našim drahým tam doma. Mně připadla část „Suscipe Sancte Pater“ – přípravná modlitba k obětování. Modlitbu jsem nedokončil, neboť nějaký dobrodinec nás udal, byli jsme rozehnáni do svých baráků a zamknuti.

Přesto všechno ta samota, opuštěnost, bezmocnost a vědomí, že trpím pro Krista, mě naplňovala radostí a posvátným pocitem, že se mohu aspoň takovým způsobem spojit s domovem.

z knihy Jiřího Kotulana Život s Velkým náčelníkem

SLIB

Sněhové vločky se líně snášely z nebe a Eliška stojící u okna svého útulného pokoje si vzpomněla na výlohu hračkářství. Každý den, vždy když šla ze školy, se před výlohou zastavila a prohlížela si vystavené hračky. Všechny byly krásné, pouze jedna však vždy upoutala Eliščinu pozornost nejvíce. Bylo to nádherné růžové sněžitko, v jehož středu se nacházela figurka malé baletky v bílé nafasené sukni. Ruce měla sepnuté nad hlavou

a krásně se usmívala. Kolem ní se snášely stovky sněhových vloček a na pozadí zářily zlaté hvězdy.

I Eliška by se nejraději stala středem světa, ve kterém by byla se svou nejlepší kamarádkou – baletkou. Chtěla se rozutést do zasněžené ulice, dýchat studený vzduch a užívat si bílých padajících kousků, které by ji obklopovaly.

„Zlato, je čas jít spát,“ ozval se hlas maminky a Eliščiný představy se rozplynuly.

Devítiletá holčička se otočila od scény za oknem a koutky úst se roztáhly do zářivého úsměvu.

„Už se nemůžu dočkat zítřka,“ oznámila milým hláskem, skočila do postele a přikryla se až ke krku.

„Neříkej. A proč?“ zeptala se maminka zvědavě.

„Zítřka je přece Štědrý den, mami,“ vypískla Eliška a roztřásla se štěstím.

„A ty čekáš, že něco dostaneš?“ dodala maminka a šibalsky se na svou dceru usmála.

„Samozřejmě, vždyť jsem byla celý rok hodná,“ ukončila rázně rozhovor Eliška, lehla si a prudce sevřela oční víčka.

„Tak dobrou noc,“ řekla nakonec maminka a políbila něžně Elišku na čelo.

Dveře od pokoje se zavřely, Eliška otevřela očka, rozhlédla se po místnosti a chvíli čekala. Když po chvíli na chodbě nastalo ticho a kroky maminky se vzdálily, hbitě vyběhla z postele a po špičkách došla až k oknu.

„Milý Ježíšku,“ zašeptala do ticha pokoje, „opravdu bych si moc přála, abych zítra pod vánočním stroměčkem našla vše, co jsem si přála,“ pokračovala tenounkým hláskem, „vím, že jsem nebyla vždy hodná. Pokud ale dostanu alespoň jediný dárek, slibuji, že zítra udělám ohromně velký dobrý skutek,“ ukončila svou řeč a naposledy se zahleděla do padajících vloček, které se třpytily ve světle měsíce a hvězd.

Vrátila se do postele a nechala se ukolébat představou svého vlastního zasněženého světa.

Druhý den byla Eliška na nohou velice brzy. Na stole se nacházel stříbrný tác plný nejrůznějších druhů cukroví. Eliška si k snídani vybrala pouze marmeládou slepované linecké kytičky, se kterými mamince sama pomáhala.

Den utíkal velice pomalu a Eliška si jej krátila procházkami ve sněhu, stavěním obrovského sněhuláka a sledováním pohádek, které v televizi dávali pouze na Vánoce.

Celý dům byl cítit vůní vánočního stroměčku, která se mísila s vůněmi cukroví, ovocného čaje a s aroma vonných svíček, které po celý den stály u malého betlému a jejichž plamínky radostně zářily.

Elišku netrpělivě přešlapující z nohy na nohu náhle rozrušilo zavonění. Vzrušeně vyběhla ze svého pokojíku a zadívala se do obývacího pokoje, směrem k vánočnímu stroměčku. Když však uviděla pouze maminku s telefonem v ruce, zklamaně odešla zpět.

Počasí se zcela lišilo od toho, jaké bylo minulý den. Sníh pokrýval celou ulici a nádherně jiskřil. Další vločky se však z nebe nesnášely a navíc začalo svítit slunce, jehož neposedné paprsky hladily měkkou sněhovou pokrývku, která se pod těmito

doteky pomalu rozpouštěla. Elišce přišlo líto bílé podívané, proto neustále sledovala oblohu a počítala šedé mraky, které zakrývaly slunce.

„Volala mi kolegyně z práce,“ poznamenala maminka, která zrovna vešla do Eliščina pokoje, „Eva Šťastná, však ji znáš,“ dodala a posadila se na postel.

„A co chtěla?“ zeptala se Eliška a sedla si vedle maminky.

„Žádala mě o to, jestli by s námi nemohla dnes s Janičkou strávit Štědrý večer,“ oznámila své dceři.

„Copak ho nechtejí trávit dohromady, tak jako my?“ s nejistotou v očích se podívala směrem k mamince a čekala na odpověď.

„Víš, broučku, Janičce taky umřel tatínek. Tohle by byly první Vánoce, které by trávily samy. Už v práci jsem Evě nabízela, ať přijdou, ale odmítla to. Teď ale zavolala, ptala se, jestli pozvání stále platí a já jsem s radostí řekla, že ano,“ odpověděla.

„Doufám, že ti to nevadí,“ dodala při pohledu do Eliščiných zmatených očí.

„To víš, že mi to nevadí, mami,“ pousmála se Eliška a zadívala se směrem z okna.

Když se Eliška ocitla sama v pokoji, začala přemýšlet. Chtěla trávit Štědrý večer s maminkou, tak jak to spolu dělaly už po celé tři roky. Nechtěla, aby jim někdo narušil jejich společné chvílky. Cítila se zvláštně. Pak si ale všimla, že se slunce schovalo za veliký šedomodrý mrak, ze kterého se začaly snášet zářivě bílé vločky a náhle se znovu rozpomněla na výkladní výlohu, sněžítka s baletkou a hned jí bylo o něco lépe.

U štedrovečerní večeře už zasedaly pohromadě všechny čtyři. Eliška seděla naproti Janičce a šibalsky si ji prohlížela. Zatímco ona měla na sobě nádherné sametové šatičky zdobené krajkou a třpytkami, Janička přišla v obyčejné sukni a vytahané halence, navíc ze sebe celou dobu nevydala ani hlásku.

„Co sis letos přála k vánocům?“ zeptala se Eliška, když obě maminky odešly pro mísu s bramborovým salátem.

„Nic zvláštního,“ odpověděla Janička a sklopila zrak.

„To neříkej, určitě je něco, co bys chtěla ze všeho nejvíc,“ snažila se dál pokračovat Eliška.

Její kamarádka se na chvíli zamyslela a pohlédla z okna, náhle jakoby jí sněhové vločky vykouzlily úsměv na tváři.

„Znáš to hračkářství poblíž školy?“ zeptala se Janička.

„Znám,“ odpověděla Eliška.

„Ve výloze tam mají krásné sněžítka s baletkou, hrozně se mi líbí.“

Eliška mlčela a sraštila obočí.

„Tobě se prý taky líbí,“ pokračovala Janička, „říkala mi to tvá maminka. Bylo by hezké, kdybychom obě dostaly stejné, vid’?“

Jenže ve sněžítce je jen jedna baletka, ne dvě, pomyslela si Eliška a raději dál neodpovídala.

Po večeři se obě maminky odebraly do kuchyně a malé dívenky seděly před zamčenými dveřmi do obývacího pokoje a netrpělivě pohupovaly nožkami. Tikot hodin se najednou stal hlasitějším, než kdy jindy, a tlukot srdcí obou malých slečen by

přehlušil i bití zvonů. Náhle se však vše změnilo. Ozval se zvonek, na který tak dlouho čekaly. Dívenkám se rozzářila očka, maminky se vrátily z kuchyně a pomalu otevřely dveře, za kterými stál krásně nazdobený vánoční stromeček, pod kterým se nacházelo velké množství dárků.

Eliška se rozběhla ke stromečku a začala rozbalovat jeden dárek za druhým. V jednom z nich bylo schované i tak moc vytoužené sněžitko.

Janička stála opodál, ale neodvážila se přijít až ke stromečku.

„Běž se taky podívat, myslím, že i pro tebe tady Ježíšek něco nechal,“ nabádala Janičku maminka a měla pravdu.

Několik dárků tu bylo i pro ni, ani jedním z nich však nebylo sněžitko s krásnou baletkou.

„Musela jsi být opravdu hodná, že jsi dostala to sněžitko,“ řekla Janička Elišce, když si prohlížela její dárky a vřele se na ni usmála.

„Víš, taky jsem občas zlobila, ale včera jsem hodně prosila, abych dostala vše co jsem si přála,“ usmála se i Eliška a vzpomněla si na noc před Štědrým dnem, kdy stála před oknem a rozmlouvala k Ježíši.

Náhle se jí udělalo úzko u srdce. Včera přeci slíbila, že udělá opravdu velký dobrý skutek, když dostane vše, co si přála. Věděla však, že kdyby sněžitko nedostala, stejně tak jako Janička, byla by hodně smutná. Jenže Janička se usmívala a radovala se společně s maminkou, zatímco ona celý večer hledala na Janičce pouze chyby.

„Tu máš,“ podala Janičce své sněžitko.

Janička jen nechápavě koukala.

„Je tvoje, zasloužíš si ho mnohem víc než já. Včera jsem Ježíškovi něco slíbila a sliby se přeci mají plnit,“ dodala a láskyplně objala svou novou kamarádku.

Veronika Soldánová

MĚSTO JERUZALÉM

„Tak pravil Hospodin Bůh, tohle je Jeruzalém, stvořil jsem jej uprostřed národů a zemí, které jsou okolo něj.“ (Ez 5,5)

Z vyhlídky na Olivové hoře ve východní části města, lze spatřit Jeruzalém v celé jeho tisíce let staré kráse, ojedinělosti, rozmanitosti, starobylosti i modernosti. Rozprostírá se po judských kopcích a návrších, spadajících hluboko do údolí. Z vyhlídky je možné dohlédnout skrze celé město, na západ, na jih i na sever.

Po ránu, když má člověk slunce v zádech a jeho paprsky dopadají na město, jeví se jako zlaté. Také se mu tak říká, protože bylo postaveno z nazlátlých odstínů vápence, vytěženého z okolních vrchů.

Ač jsem se na návštěvu Jeruzaléma připravila, pohled z vyhlídky Olivové hory mě zpočátku zaskočil a na malou chvíli jsem si s ním nevěděla rady. Při pohledu na město se člověka bezprostředně dotýká „ONO MYSTICKÉ“, které nám zanechalo biblického dědictví. Kam se dřív podívat? Kde začít?

Na první pohled se město jeví jako muzeum pod širým nebem. Prolíná se zde starozákonní a novozákonní tradice. Uchovávají se zde památky na velké události z dějin tří náboženství, která se zde zrodila, která jsou zde tak zakořeněná a s městem spjatá, že jejich lokality není možné pohledově přehlédnout. V žádném jiném městě nestojí v tak těsné blízkosti svatyně tří světových náboženství. Každé náboženství si zde uctívá svoje svatá místa.

Křesťané vyhledávají místa spjatá s činností Ježíše Krista, kterých je na Olivové hoře a ve Starém městě bezpočet. K modlitbám a rozjímání jim slouží 158 kostelů.

Židé se modlí na Svatém místě u Zdi nářků, které je přístupné 24 hodin denně, jako místo permanentních modliteb. Je hlavním židovským poutním místem. Také mají k dispozici synagogy po celém městě, jejichž celkový počet činí 1204.

Muslimy svolává pětkrát denně k modlitbám muezzin na Chrámovou horu. Modlí se na velkém prostranství mezi Skalním dómem a mešitou Al-Aksa, nebo v dalších 73 mešitách. Nemají problém si rozprostřít kobereček i kdekoliv jinde, když přijde jejich čas.

Hlas našeho průvodce Daniela mě vrátil do reality, začíná s výkladem. Bere to od místa, které máme nejbližší na dohled. První část výkladu věnuje naprosto nepřehlédnutelnému židovskému hřbitovu. Je to nejstarší a největší nepřetržitě používaný hřbitov na světě. Rozprostírá se na jihozápadní části Olivové hory, svažuje se do Kidronského a Jóšafatova údolí a zase stoupá na protější svah až k hradbám Starého města. Pohřbívalo se zde již v starozákonní době. Nekonečné množství bílých kamenných náhrobků a hrobek vystavených slunci. Některé jsou opravdovými historickými skvosty. Hrobka Abšalona - syna Davidova, Jóšafatova – krále Judského z 9. st.př. Kr., Zachariáše, Malachiáše a spousta dalších hrobek, ve kterých je pohřbeno mnoho významných historických postav. K velké nevoli Židů hřbitov novodobě protíná silnice vedoucí do Jericha.

Mnoho Židů rozptýlených po celém světě touží, aby byli pohřbeni právě na tomto hřbitově v blízkosti Jóšafatova údolí. Vynakládají na to nemalé prostředky. Vede je k tomu skutečnost, že podle předpovědi by se na tomto místě měli mrtví dočkat vzkříšení v den posledního soudu (Jl 4, 1-3)

Další podívanou je pohled na historické jádro Jeruzaléma a to je Staré město, zapsané ve světovém dědictví UNESCO. Je obehnané hradbami, přístupné sedmi branami, z nichž Zlatá brána – Porta Aurea je přímo naproti vyhlídce. Podle Nového Zákona stojí na místě známém jako „Šalamounovo sloupoví“. Touto branou vjel Ježíš triumfálně na

Květnou neděli do Jeruzaléma. Byla to jediná příjezdová brána vedoucí do Jeruzaléma z východu. Říkalo se jí „Krásná“. V její blízkosti uzdravil Petr chromého. (Sk 3,1-11) Pásly se zde kozy, vyháněli se sem nemocní, slepí a staří lidé. Bylo zde obětiště boha Baala.

Podle Židovské tradice má Mesiáš vstoupit do města právě touto bránou. Má se objevit v jejich dvojítech vratech – v bráně Lítosti a v bráně Milosrdenství. Z obavy, aby se tak nestalo, tak ji muslimové v 7. století zazdili a zřídili si před ní hřbitov.

Dominantou Starého města je Chrámová hora – Harm aš-Šaríf se zlatou kopulí Skalního dómu – od 7. století centrum muslimské víry. Je to autentické místo prvního a druhého židovského chrámu. Svatá skála – hora Morija - je společná posvátná hora pro judaismus, křesťanství i islám.

Jako první postavil chrám na posvátné hoře král Šalomoun. Vyzval ho k tomu Hospodin. Král o tom pověděl ve svých moudrostech: „Poručil jsi mi vystavět chrám v tvém nejsvatějším jménu a oltář ve městě, v němž ty přebýváš, podle nejsvatější svatyně, kterou jsi stvořil na počátku.“ A tak čtyři sta osmdesát let po vyjití Izraele z egyptské země, čtvrtého roku svého kralování nad Izraelem, začal Šalomoun budovat dům Hospodina. (1 Kr 6.1-37) Chrámbudoval na humně, které zakoupil jeho otec, král David od Ornána Jebúsejského. (2 Pa 3,1)

V chrámu bylo vytvořeno vše podle Božího přikázání, Archa úmluvy, sedmiramenný svícen (menora), stůl na chléb i obětiště. Tehdy Šalomoun řekl: „Vybuodoval jsem ti sídlo, kde budeš přebývat, vznešené obydlí, pro všechny věky.“ (2 Pa 6,2). Židé ho nazývali „Místo Boží přítomnosti“. Odedávna bylo toto místo uctívané jako střed světa, jako bod největší poslané sakrální síly.

Podle biblických legend bylo pro chrám určeno místo, kde Bůh stvořil Adama, kde přinášeli obětiny bratři Kain a Ábel (Gn 4,3-4), kam Noe zamířil se svými syny poté, co povodeň opadla, a objevil se povrch země. Opustili archu a na hoře Morija přinesli Hospodinovi smířčí oběť (Gn 8,20). Na stejném místě se praotec Abrahám chystal obětovat svého syna Izáka, avšak Hospodin mu v tom zabránil. Tomuto místu dal Abraham jméno „Hospodin vidí“ (Gn 22,14). Dosud se říká: „Na hoře Hospodinově se uvidí“.

Po Šalomounově smrti kolem roku 928 př. Kr. se stát vytvořený jeho otcem Davidem rozpadl, ale slávu chrámu udržovalo svaté zanícení židovských proroků.

V roce 586 vojska babylonského krále Nebukadnezara II. obsadila Jeruzalém, Dům Boží spálili a vše kolem vyplenili. Tisíce zajatých Židů odvedli do Babylonského zajetí (2 Pa 36,19).

Tak se podle biblické historie splnilo proroctví Danielovo: „Zmizí každodenní obětiny a přijde mrzké zpusťování místa obětování.“

Po půl století se mnozí Židé mohli vrátit ze zajetí a pokoušeli se obnovit chrám ležící v troskách. Byla vrácena část vybavení, ale hlavní poklad, Archa úmluvy beze stopy zmizel. Za Heroda byl chrám přestavěn a stal se nejhonosnější stavbou středověku. Opět se stal posvátným místem pro všechny Židy. Ze vzdálených míst přicházeli alespoň jedenkrát v roce.

V Novém Zákoně se setkáváme s chrámem při Zachariášově oběti, kterou přinášel jako vylosovaný kněz a dostalo se mu andělova poselství (Lk 1,5-25).

Dále Lukáš ve svém evangeliu popisuje události spojené s Ježíšem, které se v chrámu odehrály. Uskutečnil se obřad obětování: „...přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby s ním předstoupili před Hospodina...“

Popisuje, jak byl Ježíš v chrámě ve 12 letech nalezen: „...po třech dnech jej našli v chrámě, jak sedí mezi učiteli, naslouchá a dává jim otázky.“ „V tomto chrámu také Ježíš vyučoval, všechen lid mu visel na rtech.“ Z tohoto chrámu Ježíš vyhnal ty, kdo tam prodávali a řekl jim: „Je psáno: Můj dům bude domem modlitby, ale vy jste z něho udělali doupě lupičů.“ Tomuto chrámu také předpověděl zkázu, řekl: „Přijdou dny, kdy z toho, co vidíte, nezůstane kámen na kameni, všechno bude rozmetáno.“

V roce 70. po Kristu se Ježíšova předpověď splnila, chrám zničili Římané. Zbyla z něj jen západní zeď vysoká 18 metrů, známá jako Zeď nářků. Židé byli rozehnáni do celého světa. Po staletí žili v diaspoře, mnohými nenáviděni a zatracováni.

Ortodoxní židé věří, že v čase, kdy přijde k lidem Mesiáš, bude místo druhého chrámu zbudován třetí, a pak se zase objeví Archa úmluvy.

Když se na scéně dějin v 7. st. objevilo nové náboženství islám, nechal na místě rozbořeného chrámu muslimský vládce Abd al-Malik vybudovat křesťanskými staviteli novou islámskou „Vznešenou svatyni.“

Muslimové věří, že skála ve „Vznešené svatyni“ je tataž, ze které v roce 621 n.l. vystoupil k Alláhu trůnu prorok Muhamed. Pro islám je to třetí nejposvátnější místo po Mekce a Medině.

Stavba je ve tvaru osmiúhelníku. Každá strana měří 19 metrů. Obvodové zdi zdobí drahocenné perské kachle a horní část kaligrafická ligatura s výroky koránu. Zlatá kopule, na jejíž obnovu přispěl v minulém století jordánský král Husajn, se třpytí v záplavě slunečních paprsků nad Starým městem tak, že se v něm ostatní chrámy, minarety a synagogy docela ztrácí. Čtvrtě křesťanská, židovská, muslimská a arménská stísněné na jednom km², splývají v jeden celek a oproti Skalnímu dómu vypadají stroze a skromně.

Náš průvodce Daniel vypráví zaujatě a emotivně o dávné minulosti, což vytváří prostor k imaginaci tak, že přestávám vnímat zlatou kopuli islámské svatyně a představuji si dobu Ježíšovu, jak ji znám z filmů, obrazů a knih. Ano, „tady to bylo“, tady se stalo nemožné možným! Člověk osvobozen od všedních starostí se může nechat unášet slavnou minulostí, byť jen na malou chvíli...

Zpět do reality. Na vyhlídce začíná být těсно, parkoviště se zaplňuje autobusy, poutníky a turisty za všech částí zeměkoule. Právě tady mezi velkým množstvím lidí mluvících všemi možnými jazyky je možné si uvědomit, jakou sílu má Kristovo učení v celém světě. Kolik lidí touží poznat místa, kde křesťanství vzniklo a nechat se jím ovlivnit, i když jeho přesah je mnohdy nad lidské chápání.

Realita je neúprosná. Mezi poutníky pobíhají prodejci, dědicové tradice „překupníků ze svatyně.“ Nabízí pohlednice, mapy a drobné suvenýry, hlavně však plyšové velbloudy. Tady padá jazyková bariéra, každý se domluví s každým. Obchod zde má úplně jiný rozměr než u nás. Nejde jen o směnu peněz za prodané zboží, ale také o společenské setkání, pozdrav a úsměv.

Své místo zde mají i svátečně vystrojeni živí velbloudi. Jejich páni v dlouhých bílých galábiích je za poplatek nabízejí k vyfocení. Pouštní velbloudi veškerý zmatek hrdě přehlížejí a zachovávají si svoji noblesu.

Střežím si svoje místo u zábradlí na vyhlídce na Olivové hoře, abych si mohla vřít do paměti pohled na toto jedinečné město. „Dotknout“ se historie, která ústy našeho průvodce ožívá.

V dále skrze Staré město směrem na západ, po směru slunečních paprsků, za hradbami a Jaffskou bránou, vyčnívají k obzoru výškové budovy nového moderního Jeruzaléma.

Dále pohledem směřujeme na horu Sion. „Nádherná svou polohou, pro radost celého světa, je hora Sion. Město velkého krále (Ž 48.3).

Severně sousedí s městskými hradbami, ze Starého města se na horu vchází Sionskou branou.

Původní kenannské opevnění se jmenovalo Jebuz, dokud ho kolem roku 1000 př. Kr. nedobyl vojsko krále Davida. David se stal králem Izraele (2 S,5 1-11). Sem přenesl největší svatou relikvii Archu úmluvy s deskami desatera. (2 S 6,12-15).

Židé věří, že hora Sion je místem posledního odpočinku krále Davida (1 Kr 2,10). Křížácká budova s německými erby stojí na místě, kde se domnělý hrob slavného krále nachází. Pro Židy se stal posvátným místem. Vstupní hala slouží jako synagoga.

Křesťané toto místo spojují s místem, kde se konala Poslední večeře Páně. V poschodí nad hrobem krále Davida se nachází Coenaculum, neboli Večeřadlo, místo kde Ježíš ustanovil mši svatou (Mt 26,26-29).

Po Kristově smrti se na témže místě shromažďovali apoštolové, v den Letnic zde na ně sestoupil Duch svatý (Sk 2,1-13).

Na horu Sion se apoštolové chodili modlit na místo, kde „zemřela“ Panna Maria. Dnes tady stojí chrám „Zesnutí Panny Marie“, postavený německými katolíky v letech 1900 -

1910, s vysokou zvonící s kopulí se čtyřmi věžemi. Je dominantou hory a viditelný ze všech stran Jeruzaléma. V kryptě je plastika „spící“ Panny Marie v nadživotní velikosti z třešňového dřeva a slonoviny. Nad ní po obvodu stropu jsou mozaiky biblických žen a svítí zde tři věčná světla, dar z České republiky. Kostel je známý svou podlahovou mozaikou se znamením zvěrokruhu, jmény světců a proroků. Traduje se, že Panna Maria po smrti svého syna odešla na horu Sion a později tam usnula „věčným spánkem.“

Pod horou Sion se rozprostírá Davidovo město – City of David. Je to nejstarší část Jeruzaléma. Jsou k vidění torza budov, které pocházejí z doby, kdy si Jeruzalém podmanili Babyloňané. Byl zde objeven vodovodní systém. V současné době je lokalita zkoumána archeology.

Na dolním svahu hory Sion se nachází kostel sv. Petra en Gallicantu, neboli „svatý Petr při kohoutím zakokrhání.“ Je postavený na zbytcích honosné stavby. Předpokládá se, že to byl dům velekněze Kaifáše, kde Ježíš po svém zatčení strávil noc. Doprovázel ho Petr a Jan. Petr zde Ježíše třikrát zapřel (Lk 22,54-60).

Jižně od Davidova města se staví nové bílé domy po svazích směrem k poušti.

Z vyhlídky na Olivové hoře lze také dohlédnout na severovýchod, na vedlejší horu Skopus, kde je umístěn kampus Hebrejské univerzity a městská nemocnice Hadrasa. Přes protest Židů zde stojí architektonicky zvláštní stavba Mormonské univerzity.

Čas na vyhlídce velice rychle ubíhá. Ocitám se v novém světě, nabitým nečekanými city a pocity, tváří v tvář v konfrontaci s tím, co jsem očekávala a co mě očekávání předčilo. Je stále na co se dívat, fotit, zamyslet se, a nechat se prostoupit atmosférou tohoto jedinečného města.

Kolem je čilý ruch, prodejci nabízejí zboží nově příchozím. Stále čilí průvodci svolávají své svěřence v různých jazycích. Někteří se vracejí k autobusům a odjíždějí. Jiní se vydávají po cestách Olivové hory, aby si prohlédli křesťanská místa, která jsou různě rozložena mezi piniemi a borovicemi po celém svahu hory až ke Kidronskému údolí. Tato část Olivové hory je porostlá vzrostlou zelení, která poskytuje příjemný azyl před slunečními paprsky, které pálí stále víc. Kontrast azurově modré oblohy, zelených stromů a zlatých věží vytváří krásnou kulisu této části města.

Samotnou Olivovou horu vnímám jako místo protikladů. Místo setkání pozemského a nebeského, místo setkání člověka a Boha. Místo slávy a místo bolesti. Na jejím vrcholu je chrám Nanebevstoupení, místo slávy a na jejím úpatí je chrám Bolesti. Je to místo, kde Ježíš ještě jako člověk prožíval chvíle smrtelné úzkosti. Místo, kde ho jeho učedníci opustili, místo, kde byl zrazen.

Nejvýše položený kostel na Olivové hoře je ruský kostel Nanebevstoupení Páně, je součástí ruského pravoslavného kláštera s vysokou zvonící, která je viditelná z veliké dálky a je dominantou hory. Z tohoto místa Panna Maria a apoštolové přihlíželi Kristovu odchodu do nebe. „To právě tady zdvihl ruce,“... a když jim žehnal, vzdálil se od nich a byl nesen do nebe. Oni před ním padli na kolena, potom se s velikou radostí vrátili do Jeruzaléma“. (Lk 24,50-52).

V těsné blízkosti se nachází dřívější vesnice Betánie – Betfage, (dům nezralých fiků). Dnes součást Jeruzaléma. Kostel sv. Lazara připomíná událost vzkříšení, ke které zde došlo. Krásná apsida a oltář jsou vyzdobeny slovy Ježíše „Já jsem vzkříšení a život.“ Nad kostelem je kamenný hrob Lazara.

Z této vesnice se Ježíš vydal na Květnou neděli na oslu do Jeruzaléma. Jel vstříc své smrti a zároveň novému životu, aby se naplnilo proroctví Zachariáše „Přichází k tobě tvůj král...pokořený, jede na oslu“ (Mt 21, 1-2).

Nedaleko za silnicí je slavný kostel Pátermoster – Modlitba Páně. Původní kapli nechal postavit císař Konstantin v r. 326 nad jeskyní, kde Ježíš naučil učedníky „Modlitbu Páně – Otčenáš“ (Mt, 6,10-13). Jak asi zněla Ježíšova slova modlitby v aramejštině, v jeho rodném jazyce, před dvěma tisíci lety těm, kdo je slyšeli?

„Abvún d-bá-šmaja Netkádaš šmach Tejtej malkutach Nechwej é vjánach ajkána d-bá-šmája af b-árha. Hav lan lachma d-sunkanán jaomána. Wa-š bok lán chaubéjn ajkána d-af ch'nán švokn l-chaj bejn. We-la tachlán le-nesjúna Ela pacan min biša. Metol d lache malkuta wa-chajlá wa-tešbuchta í alám alмін. Amén.“

Kostel opět prošel mnoha změnami, tak jako všechny jiné v Jeruzalémě. Válkami zničené se stavěly vždy znovu ve všech dobách na původních základech. Nynější kostel a karmelitánský klášter postavený v letech 1868 - 1872 je proslulý svou Křížovou chodbou s keramickými panely, s textem Otčenáše v 62 jazycích. Poutníci si vyhledávají svůj jazyk a nahlas se modlí. Při troše pozornosti je možné slyšet, jak splývá několik jazyků najednou v této nadčasové modlitbě, která není jen prostým vyjmenováním našich potřeb. Je to modlitba naděje a důvěry. Síla těchto slov přetrvává už dva tisíce let.

Vedle klášterní zahrady stojí hotel Seven Arches. Kdo má to štěstí a je během své návštěvy v Jeruzalému v něm ubytován, může si dokonale užít pohledu na město, které bylo vždy středobodem světa.

Asfaltová silnice, která vede po svahu Olivové hory do Kidronského údolí, nás dovedla k dalšímu kostelu, který stojí na místě, kde Ježíš truchlil nad osudem Jeruzaléma (Lk 19,44). Kostel Dominus Flevit – Náš Pán zaplakal, stojí na místě původní svatyně ze 7. století. Byl vybudován v r. 1955 podle návrhu „dvorního italského architekta Izraele“ Antonia Barluzio. Dostal podobu slzy. Skrze jeho proslulé okno je jedinečný výhled na Jeruzalém. Tento pohled je známý z pohlednic a publikací. Měla jsem možnost si kostelík prohlédnout a vyfotit jen zvenku, byl totiž zaplněný do posledního místa, právě tam probíhala mše svatá pro italské poutníky.

Z prostranství před kostelem jsme obdivovali sedm zlatých cibulovitých kopulí kostela Máří Magdalény, které vykukovaly mezi zelenými borovicemi. Ruský pravoslavný chrám nechal postavit car Alexandr III. Na památku své matky Marie Alexandrovny v letech 1883-88. Je postaven ve stylu klasického ruského baroka. Svoji polohou a krásou je další dominantou Jeruzaléma při pohledu ze Starého města.

A to už se dostáváme na úpatí Olivové hory ke Getsemanské zahradě, ve které stojí chrám národů. Nad vchodem do Getsemanské zahrady je nápis „Hortus Gethsemani“ – v překladu znamená Místo lisu. V době Ježíšově zde byly olivové háje a lisovna oleje.

Nyní je to neveliká oplocená zahrada. Je možné obdivovat jen sedm olivovníků. Jejich stáří nemůže nikdo odpovědně odhadnout. V roce 70, při dobytí Jeruzaléma, nechal Titus všechny olivy pokácet. Je možné, že ty současné vyrostly z kořenů těch pokácených. I tak při pohledu na jejich zvrásněné a roztočnými výčnělky porostlé kmeny, které samy o sobě mají kouzlo moudrých stařen, jsou jistými svědky dávných dějin. Jen kdyby mohly promluvit.

Prochází se zde několik církevních hodnostářů v dlouhých černých sutanách. Skupina černošských poutníků shromážděných v rohu zahrady zpívá a tančí. Jsou velice pestrobarevně oblečení bez bot, převážně jen v ponožkách. Jejich spontánní zpěv přitahuje četné posluchače, místo ožívá, vytrácí se smutná a tíživá energie zahrady.

Vcházíme do chrámu Národů, také se mu říká „chrám Agonie“ nebo „chrám Zápasu.“ Stojí na místě, kde se Ježíš v předvečer svého zatčení modlil a prožíval úzkostné chvíle. Od 4. st. zde stálo již několik kostelů. Ten současný, z r. 1924 navržený opět Barluzzim, dostal název podle dvanácti kopulí se státními znaky zemí, které se podílely na jeho financování. Jeho výzdoba je dramatická. Mozaiky znázorňují Ježíšův zápas v Getsemanské zahradě a Jidášovu zradu. Oltář ve tvaru kalicha připomíná Ježíšovu modlitbu, v níž volá: „Otče, odejmi ode mne tento kalich, chceš-li, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň“ (Lk 22,42-44). Před oltářem je skála ještě z původního kostela, kde se Ježíš krví potil. Vysokými bronzovými dveřmi s motivy oliv proudí davy lidí. Venkovní mozaika se čtyřmi sloupy a sochami evangelistů představuje Krista jako prostředníka mezi Bohem a lidstvem.

Čekáme na opozdilce a přecházíme ke Getsemanské jeskyni, které se říká „Jeskyně zrady.“ Kdysi sloužila jako lisovna oleje. Od našeho průvodce se dovídáme, že právě v této jeskyni často přespával Ježíš se svými učedníky, když pobývali v Jeruzalémě. Tady spali učedníci, když se Ježíš modlil a tady došlo k jeho zatčení (Mk 14,37-46).

Vedle jeskyně je podzemní svatyně - hrobka Panny Marie spravovaná pravoslavnou církví. Sem byla apoštoly uložena do hrobu, když usnula věčným spánkem na Sionu. Je to tajemné a posvátné místo Jeruzaléma.

Čtyřicet sedm schodů do temného podzemí patrně z doby křížáků nás přivádí do prostoru velice spoře osvětleného věčnými světly. Ve výklencích jsou královské hroby a je zde také hrob, který je uctíván jako místo posledního odpočinku svaté Anny a svatého Jáchyma, rodičů Panny Marie. Hrob Panny Marie je ve východní části krypty. Je zdobený ikonami a ornamenty typickými pro pravoslavnou církev. Řadíme se k zástupu čekajících, abychom si mohli místo prohlédnout. Je to smutné místo, chybí zde radostná, prosvětlená atmosféra, kterou známe z našich Mariánských svatyní.

Od prvního století, kdy byla hrobka vyhloubena, prošla mnoha změnami, tak jako všechna jiná svatá místa v Jeruzalémě. Po dobytí města Saladinem ji posvětili i muslimové. Podle jejich učence Mudžira, Muhammad uviděl zářit světlo nad hrobem „sestry Marie“, během tzv. noční cesty z Mekky do Jeruzaléma. V hrobce nechali postavit mihráb, výklenek obrácený k Mekce.

Prohlídka Olivové hory končí. Přecházíme přes Jóšafatovo údolí a stoupáme po svahu ke Lví bráně Starého města. Tady můžeme vidět pohled opačný, Olivovou horu ve své kráse. Věže kostelů vyčnívají mezi zelenými borovicemi, náhrobky židovského hřbitova odrážejí sluneční paprsky.

Jeruzalém - hebrejsky Jerušalajim - znamená „ MÍSTO POKOJE“. Doufejme, že přijde doba a Bůh zde zjeví svůj pokoj.

Miroslava Jetelinová

ROZHOVOR S OTCEM JOSEFEM DAŇKEM

aneb 60 let života kněze a jiříkovského rodáka

Letos o slavnosti Nanebevzetí Panny Marie, při hlavní pouti naší farnosti, jsme při bohoslužbě v parku přivítali P. Josefa Daňka, rodáka z Jiříkovic, který letos oslavil 60 let života. Položili jsme mu několik otázek:

Otče Josefe, co se vám vybaví při vzpomínce na Vaši rodnou obec Jiříkovice, šlapanickou farnost a na Vaše dětství a mládí?

Když se vrátím ke vzpomínce na své dětství, tak se mně vybaví klukovské hry s kamarády z tehdejších chaloupek v Jiříkovicích. Ve vykotlaných vrbách ve vyschlém potůčku na loukách jsme si stavěli „skryše“ a tam jsme se scházeli, většinou tajně a kuli své plány. Někdy jsme museli své skryše hájit před jinou partou, která si je chtěla získat pro sebe. Někdy to byli náročné klukovské „boje“. Vzpomínám si, že jsem při takovém zápolení také jednou spadl z vrby dolů a měl jsem vyražený dech. A trvalo to nějakou dobu, než jsem se z toho vzpamatoval. Už ani nevím, kdo mně tenkrát pomohl. Brzy jsem se naučil bruslit na „Spáčilce“, kde ještě nebylo hřiště. Teprve později, když se vybuďovalo hřiště, začal se hrát organizovaně hokej. Byl jsem zařazen mezi žáky a potom mezi dorostence. Vzpomínám

si, že jsem tenkrát i jako dorostenec hrál v útoku s Pepou Novákem a Tondou Bučkem. Tehdy jsem studoval poslední rok na střední škole a měl jsem před maturitou. Byl to vlastně poslední celý rok, který jsem prožil v Jiříkovicích. Bylo mně 19 let.

Po maturitě jsem odešel studovat již na Teologickou fakultu do Litoměřic a domů jsem se vracel jen na prázdniny.

Jak se rodilo Vaše povolání a rozhodnutí pro kněžskou službu?

Domnívám se, že mě rodiče i babička v těch prvních letech života ukázali správnou cestičku k Bohu. Také jsem měl velké štěstí, že jsem se již jako dítě setkal s dobrými a laskavými kněžími, kteří mě učili. Již na základní škole v Jiřikovicích, kam přijížděl P. František Adámek z Tvarožné, dále ze Šlapanic P. Vladimír Novotný, později P. Stanislav Peroutka a v době studia na fakultě P. Karel Moštěk. To moje rozhodnutí stát se knězem nebylo tak zřetelné jak se na první pohled jeví. Nejdříve jsem váhal mezi studiem na Vysoké škole zemědělské a Teologickou fakultou. Skládal jsem i zkoušky na obě školy. Byl jsem dokonce na obě přijat. Ale po prázdninách jsem nastoupil do Litoměřic. Ale teprve po vojenské základní službě, kterou jsem prošel po druhém roce studia, jsem viděl a zažil mezi kluky různé problémy, kteří se na mě obraceli s různými otázkami života, a tehdy mně došlo, čím vlastně mám být.

V době totality to neměli kněží jednoduché? Jak vzpomínáte na tuto dobu?

Totalita byla skutečně pro mnohé lidi a nejen kněze velmi těžká. Já jsem vlastně již neprožil ta nejtěžší léta, kdy kněží byli zavíráni jako nepřátelé režimu a často nuceni pod různými výhrůzkami k donášení a ke spolupráci se Státní bezpečností. Mně a také mé spolužáky na fakultě nutili, abychom byli vstřícní k režimu a neprotivili se. Avšak když jsem nastoupil na své první místo do Jaroměřic nad Rokytinou, tak jsem brzy poznal, že jsem bedlivě sledován, zdali se nestýkám s mladými a nedělám věci, které nejsou dovoleny. Na druhém místě, které bylo v Dačicích, což bylo až v jižních Čechách, mně tenkrát soudruh „církvní tajemník“ odňal státní souhlas k vykonávání kněžské služby. Netrvalo to však dlouho a za 3 měsíce jsem dostal místo v Novém Městě na Moravě jako kaplan. Dnes to vidím zpětně jako cestu k poznání, že mě Bůh podržel a vedl.

Kde jste všude jako kněz působil? Na která místa vzpomínáte nejraději?

Po skončení studia jsem byl v 26 letech v roce 1977 vysvěcen tehdejším olomouckým biskupem Josefem Vranou na kněze v Brně na Petrově. 10. července jsem měl první mši sv. ve farním kostele ve Šlapanicích, kde působil tehdejší pan farář Josef Románek. První kaplanské místo bylo v Jaroměřicích nad Rokytinou, v dalším roce to byly Dačice v jižních Čechách, potom Nové Město na Moravě a v roce 1981 jsem se stěhoval jako samostatný duchovní správce do Kobeřic u Slavkova. Tam jsem prožil 9 roků a tam se za mnou přistěhovali také rodiče, kteří prodali dům v Jiřikovicích a stěhovali se i dál se mnou do Kunštátu na Moravě a potom i do Újezdu u Brna. V roce 1996 zemřela v srpnu maminka a spolu s tatínkem jsem byl z Újezda přeložen otcem biskupem a naším provinciálem do Brna-Žabovřesk. Tatínek bydlel se mnou až do své smrti v roce 2002. Na všech místech jsem poznal mnoho dobrých i méně dobrých lidí. A říká se, že kněz vždy nechá kus svého srdce tam, kde působil. A tak je tomu i u mne.

Jste také členem komunity salesiánů. Co Vás do ní přivedlo?

Musím předně napsat, že jsem toho o salesiánech mnoho nevěděl, i když jsem se dostal na Teologickou fakultu v Litoměřicích. Teprve později, až na vojně v Sokolově v západních Čechách jsem se dostal do rodiny, která mě pozvala na večeři a kde jsem viděl viset na zdi obrázky Dona Boska a Panny Marie Pomocnice. A při dalších návštěvách jsem se dověděl, jak to vše, tzn. celá salesiánská společnost, vzniklo. A když jsem se vrátil z vojny zpět ke studiu, už jsem se tajně orientoval na ty, kteří již byli v této společnosti zapojeni. Proto jsem po absolvování přípravy na vstup mezi salesiány mohl v květnu 1977 složit první sliby v této společnosti před tehdejším provinciálem P. Františkem Míšou. Tenkrát to nesměl vědět nikdo, ani rodiče. Pro představu totalitního smýšlení uvádím, že se radilo „co nemusíš vědět, nesmíš vědět“. Bylo to moudré zvláště při výslechu a věznění.

V současné době působíte v salesiánské farnosti v Brně - Žabovřeskách. Čím žije tato farnost a co nabízí vaše Salesiánské středisko mládeže?

V této farnosti působím od září roku 2000 jako duchovní správce. Je to farnost v Brněnské diecézi a patří mezi ty nejmladší, protože ji otec biskup Vojtěch zřídil teprve až 1. 1. 2000 oddělením od farnosti v Komíně. Mohla vzniknout teprve tehdy, až zde v Žabovřeskách byl postaven kostel. Dříve tu stávaly totiž jen kapličky a Salesiánská oratoř od roku 1939. V roce 1965 vyhořela a farníci chodili do Komína i do jiných kostelů v Brně. Až po skončení totality byla v roce 1995 dokončena stavba nového kostela Panny Marie Pomocnice. Farnost je tedy hodně mladá nejen svým vznikem, ale také mladými, kteří do kostela přichází. A ti jsou nejen ze Žabovřesk, ale i z okolních částí Brna. Naše farnost se zřejmě odlišuje od ostatních tím, že v ní působí naše salesiánská komunita, což znamená, že je zde 7 kněží, 2 jáhni a jeden spolubratr koadjutor. Snažíme se pracovat a žít společně. Jde nám především o mladé rodiny, děti a mládež, ale staráme se i o seniory, kteří se pravidelně scházejí ve svém klubu. Aktivita ve farnosti se podobají těm, které dnes jsou běžné i v ostatních farnostech. Možná, že v poslední době k nám do kostela přichází více studentů, hlavně ze Slovenska a vytvářejí zde společný klub, kterému říkají po slovensky Stretko. Studenti i studentky nabízí také svoji pomoc v různých aktivitách ať již ve farnosti nebo středisku.

Středisko mládeže je součástí našeho díla v Žabovřeskách a nabízí své aktivity nejen věřícím dětem a mládeži. Dokonce bych řekl, že naše středisko navštěvuje mnohem více nevěřících než věřících. Ale průzkum žádný neděláme. Jsme zde zkrátka pro všechny, kteří chtějí u nás dodržovat základní pravidla – nekouřit, nepít alkohol, nepoužívat drogy, nebýt agresivní a nemluvit sprostě. Nabízíme volnočasové aktivity sportovní, výtvarné, hudební, zábavné ale i např. výuky cizích jazyků. Je to jakýsi způsob preevangelizace a přechází v evangelizaci. K tomu zvláště využíváme různých svátků během roku a vytváříme prostředí, kde je každý vítán a přijímán. Středisko má na starosti salesián, který je ředitelem, další salesiáni a laici spolupracují ať již jako zaměstnanci na plný úvazek nebo jako dobrovolníci. V současné době je registrováno asi kolem 1 500 dětí a mladých, kteří navštěvují naše středisko. O některý kroužek je takový

zájem, že nemůžeme uspokojit všechny, kteří se do něj hlásí. Věříme, že můžeme tímto způsobem přispět k úsilí církve, která přináší a nabízí každému člověku radostnou zvěst.

Máte ze svého působení nějakou veselou příhodu nebo historku?

Ještě jako student v prvním ročníku Teologické fakulty jsem byl pozván na slavnost do kostela Panny Marie na Starém Brně. Působil tam tenkrát pan opat Martínek, který také nějaký čas sloužil ve Šlapanicích a učil mě náboženství. A protože mě znal, chtěl mně dát nějaký důležitý úkol při slavné mši sv. Řekl mi v sakristii: „Budeš u oltáře sloužit jako podjáhen.“ Podjáhenství byl tenkrát první stupeň svěcení na kněze. Já jsem se bránil a říkal jsem, že to nedokážu. Ani k tomu nejsem vysvěcen. Podjáhen se totiž k bohoslužbám oblékal do dalmatiky a sloužil u oltáře vedle kněze. Vše probíhalo podle tehdy ještě starého obřadu. Protože to byla slavná mše svatá, tak také ministranti přinesli kadidelnici a já jsem měl okouřit nejdříve pana opata a potom lid v lavicích. První věc se stala, že jsem nemohl otevřít loďku s kadidlem a potom, když se mi to podařilo, nasypal pan opat kadidlo, ale nevím, jak se to stalo, kluci ministranti to určitě znají, se mně řetízky tak zamotaly, že při prvním náprahu se mně kadidlo se žhavým uhlím vysypalo na krásný perský koberec. Nevěděl jsem, co mám udělat a tak jsem šlapal na rozsypané žhavé uhlíky v domnění, že to uhasím. Ale nepodařilo se. Začalo to tak kouřit a hlavně „vonět“, že to bylo k nevydržení. Oltář byl zahalen nejen v dýmu kadidla, ale ztrácel se lidem z očí jako v mlze. Slavná mše sv. byla sice dokončena, ale nevím, jestli byla opravdu „slavná“. Na koberci zůstaly propálené díry. Pan opat to vše ustál, ale už jsem nikdy nebyl k takové mši sv. pozván. Pochopil jsem. Pro mě to bylo velké poučení, abych už nikdy nestál tam, kde stát nemám.

A co byste chtěl na závěr vzkázat našim čtenářům?

Aby se radovali ze všeho dobrého, co kolem sebe vidí, dovedli to ocenit a navzájem se povzbuzovat. Nevím už, kdo řekl: „Je lépe ve tmě zapálit malé světélko než nadávat na tmu.“ A jedna z vět, která si nosím v paměti je: „Raduj se, konej dobro a nechej vrabce štěbetat.“ To říkal svým přátelům Jan Bosko. Přeji vám všem požeňnaný advent a pěkné vánoční svátky.

Děkuji Vám za rozhovor a přeji Vám do dalších let hodně zdraví a síly a pro vaše kněžské působení Boží požehnání. To ať provází i dílo Vaší salesiánské komunity pro děti a mládež v Brně.

Rozhovor připravil Rudolf Staněk

SVATOKOPEČSKÁ MOZAIKA

Mám ráda netradiční spojení, ať slov, lidí, předmětů nebo cest. Z takového spojení vzniká obvykle zajímavá mozaika. Pro jeden ze zářijových dnů se jejím autorem, chtěl nechtě, stal otec Miloš. Dostal skvělý nápad spojit jednak zážitek pro duši a jednak i

pro tělo. Vhodnou příležitostí se tak stala pouť na Svatý Kopeček u Olomouce s následnou návštěvou tamní ZOO. V sobotu 17. září jsme se v patách autobusu, vezoucího šlapanické poutníky, vydali autem do Olomouce. Vzhledem k věku našeho nejmenšího syna, jsme se rozhodli využít komfortu, který toto pohodlné osobní vozítko nabízí. Podobně, jako účastníci autobusová, jsme se i my v autě pomodlili za zdar cesty a uspořádali si úmysly, komuže má naše dnešní putování prospět. (V tuto chvíli vznikla také níže uvedená modlitba.)

Příjemné podzimní počasí nás na Kopečku uvítalo náručí plnou sluníčka a dobrého rozhledu ze svatokopečských schodů. Bylo by zajímavé dívat se očima těch, kteří zde na počátku 17. století za třicetileté války budovali baziliku Navštívení Panny Marie. Už záhy s vděčností v srdci děkovali za vyslyšení mnoha modliteb, které sem přicházeli ve víře odevzdat.

Vkládám první kamínek. Mnohem později, 21. května 1995, byl chrám při návštěvě Jana Pavla II. povýšen na baziliku minor. Mnozí ze současných mladých rodičů zde tenkrát plnými doušky vychutnávali setkání s našim papežem. Většina z nich jej tenkrát více než jako představitele církve, vnímala jako otce. V době svých vysokoškolských studií jsem měla tu milost být součástí scholy studentů nejen olomouckých fakult Střípký, a tak jsem mohla zblízka sledovat papežovu laskavou tvář, smíchem se chvějící ramena, mírumilovná gesta a jiskřivý humor.

Druhý kamínek. Ještě neodpluly milé vzpomínky a na svatokopečských schodech mě oslovila starší dáma s prosbou, zda bych ji a její sestru a dceru vyfotografovala. Prý na „tomto místě“. Netušila jsem, proč mi ukazuje na centimetry přesné místo. Daly jsme se do řeči. Ač mluvila skvělou češtinou, žila už od dob ukončených lékařských studií na Slovensku. A „ono“ místo? Zde totiž zemřel při opravě kostela její tatínek, rodák ze Svatého Kopečka. Spadl ze 13. patra lešení. Také jeho jsme později odevzdávali v modlitbách. Náš program ale nekončil, rozloučily jsme se a každá se ubrala svou cestou. Jako bychom se dávno znaly. Třetí kamínek. Přejížděli jsme s rodinou a poutníky do ZOO a míjí nás osobní auto, kde jsme na předním sedadle poznali ředitele papežských misijních děl (PMD) P. Jiřího Šlégra. V době mého raného působení v Radiu Proglas jsme se přátelili. Radostný kněz se později stal koordinátorem PMD v Česku. Kolik pomoci už za ta léta zajistil pro tisíce lidí třetího světa. Papežské misijní dílo je jednou z největších světových organizací, která se systematicky zabývá pomocí misiím zvláště v nekřesťanských zemích. Každý, kdo chce toto dílo podpořit, přispívá do „společné pokladnice“, ze které se potom podle aktuální potřeby spravedlivě rozděljuje. Nezáleží na tom, kolik člověk dává, ale že chce své srdce otevřít pro potřeby chudých: modlitbou, obětováním utrpení, finanční pomoci nebo mší svatou.

Závěrečným bodem našeho výletu byl olomoucká ZOO. Po roce 1955 sem zavítala první zvířata a to z původního zookoutku ve Smetanových sadech. A kdo že byl jejím prvním obyvatel? Nechod' me daleko, náš klasický český srnec ☺. V posledních teplých slunečních paprscích na nás už čekali: klokani, zebry, orlí, ve výběhu se slunil gepard, ale přesto, že bychom si jej rádi pohladili, volili jsme raději hebkou srst býložravých oveček a netradičně mravenečníka. Toho jsme možná trochu zklamali, protože nikdo mezi svačninovými krajíci neměl jeho delikatesu - syrový žloutek, ale i tak se nechal důkladně pohladit desítkami rukou. Teď přemýšlím, proč loni v červnu vzal „roha“ makaku červenolící. Že by byl také příliš hlazen? Doufám, že podobný únik nezvolí i čtyřkilový výr Soňa, do jehož velkých žlutohnědých očí mohli zblízka někteří z nás pohledět.

Tímto je svatokopečská mozaika dokončena. Už teď se těším na další pouť. Ale pozor na cestách! Možná, že i vy zažijete při putování českou přírodou mozaikový pocit, když vás uprostřed země české, domova našeho, překvapí zdravím kypící opičák.

Čerpáno z: <http://www.svatykopecek.cz/main/index.php>, www.papezskamisijnidila.cz, <http://zoo-olomouc.cz>

Drahý Otče,
v srdci nesu všechny lidi celého světa.
Každý z nich potřebuje zvláštní vedení,
péči a obejmutí.
Není nikoho, kdo by v srdci netoužil po lásce,
po bezpečné, rodičovské lásce.
Jen Ty ji můžeš dát.
Vím, že je já nemohu všechny unést svou láskou,
ale objímám je do své náruče
Tvou láskou,
která skrze Eucharistii
žije ve mně.
To je má jediná naděje,
že Ty jsi tak mocný a vševědoucí,
že znáš každého do poslední jeho myšlenky,
či skryté touhy.
S touto vírou se na Tebe obracím,
abys promiloval každého z lidí žijících
a odpustil těm,
kteří nás už předešli do věčnosti.
Tvá láska, která v nás žije,
touží zcela bez hranic
po smíření lidí s Tebou.
Ať se tak stane.
Amen.

Ivana Horáková

VÝROČÍ KORUNOVACE P. MARIE SVATOHOSTÝNSKÉ

K vysílání pořadu TV Noe 4. 11. 2011: Mučedník arcibiskup dr. Josef Matocha si vzpomínám, že na Sv. Hostýn na poutě býval pozván generální vikář olomoucké arcidiecéze, prelát Josef Glogar. Když na faře hrával karty, taky vyprávěl o panu arcibiskupovi Matochovi, jak je v domácí ostraze. Nikdo k němu nesměl. Byl tam vládní zmocněnec Jablonský, pan generální vikář mohl navštívit pana arcibiskupa několikrát v roce. Pak však došlo ke zpřísnění, mohl jen 2 x do roka. Pořad TV Noe byl velmi dobře připraven a podán s řadou svědectví a důkazů.

Na Sv. Hostýn jsme jezdívali na pout' s maminkou a tetou Janou každý rok, někdy i na několikadenní pobyt. Zprvu jako ministranti (bývali tam s námi Charvátovi,

J. Luskač, Fišerovi a další), pak jako studenti a bohoslovci. V 50. letech tam byl duchovním správcem P. Vincenc Majar, který se o pouti staral. Chodilo tam hodně lidí. Na faře bylo slyšet jména: Hildo, Trudo, Hugo, „Buťa“ mu říkala „tati“. Pan Bechník v jídelně poutního domu ještě pamatoval světelný kříž, který stával tam blízko od nich, kde byly vidět jeho základy. Jedné bouřlivé noci 1950 spadl. Kdo ví, zda mu bylo tomu pomozeno, kdo ví? V „kaplánce“ bydlel pan Bělík, varhaník a obětavý hospodář „na kopci“. Pomáhali jsme mu okopávat trávu na cestičkách a schodech od Vodní kaple. Tam jsme vidali poutníky napájějící se pramenitou vodou, čistili po nich umyvadla na nohy, zdobili jsme kapli, kde bylo hodně hořících svíček. Hosty zvala také „Útulna“, Srdce Páně nám žehnilo z krásné sochy u schodiště. Rádi jsme chodili na dvě křížové cesty a místní hřbitůvek, kde byla jména mnoha kněží i poutníků. Na rozhledně jsme při jasném počasí obdivovali daleké okolí, zahlédli jsme i vysoký kostel v Dubu a další místa v okolí. Děti přitahovaly krámky se zbožím, suvenýry, které měly třeba sestry Bohatcovy a mnozí další prodejci. Zadní části obchůdků byly upraveny jako obývací místnosti, kde jsme si později mohli složit své unavené údy, když poutní dům byl proměněn v ústav sociální péče pro děti. Nějaký čas jsme také bydleli v dřevěné budově pod poutním domem. Později nám poskytl útulek pan Bělík nebo fara. Dobře si pamatuji, jak se stavěly nové varhany od krnovské firmy v roce 1954. Brzo ráno jsme pomáhali s odnášením píšťal do kostela aj. Jednoho dne se z kostela vytahoval hrací stůl po rampě nahoru. Hrací stroj má tři manuály, 70 rejstříků a píšťaly až 6 m vysoké. Přicházelo množství poutníků s kněžími i církevními hodnostáři. Když byl zabrán poutní dům, spali mnozí ze soboty na neděli v kostele a ve 4.00 ráno při první mši jsme museli lidi, ještě spící, posílat dál z oltářních stupňů i ze zpovědnic. Na mše jsme zapisovali v druhé sakristii a někdy nám úsměv pohrával po tváři, když si strejda přál mši za potrestání nepřátel nebo panímáma za uzdravení dobytka na přímlyvu sv. Vendelínka. Překvapil nás jeden pán, který ač velmi zpocen, s váhou 137 kg, vyšlapal hostýnský kopec. Na svahu kopce ležela chata Švajgrovka, připomínající malíře téhož jména. Dole byla ves Rusava, kde nás vítal pan farář Svačina. Pavelcovi nám dali domácí mléko. Chodívali jsme rádi na „Skalné“ i dál směrem na chatu Tesák. Nedaleká Hošťálková je rodiště spolualumna ze semináře P. Ladislava Šimka, nyní faráře na Horní Bečvě, kam jezdí, na jeho dva rekreační domy, také naši farnici.

Mohli jsme se zde setkat s mnoha kněžími a církevními hodnostáři. Např. s prelátem Fr. Cinkem, autorem velké knihy životopisu arcibiskupa Stojana, velkého obnovitele Sv. Hostýna. Nebo s kardinálem Františkem Tomáškem, tehdy v Moravské Hůzové, který žehnil sochu P. Marie La Saletské v ambitech. Pan prelát R. Havelka jezdil každý týden v létě na pouť vlakem a míval pak 11. mši sv. s pontifikáliemi a zpěvem, i když trochu monotónním. Kroměřížský probošt prelát Kutal, byl již starší. Kanovník a léčitel Willisch z Příbora nám na exerciciích vyprávěl, jak ho bylinkami vyléčil. Kanovník Přerovský ze Zlína nám imponoval jako pilot. Arcibiskupský notář prof. Nešvera ze Středokluk u Prahy míval vždy zpívanou mši sv. a též nám prozradil, jak opravoval studentům písemky, aby tam neměli moc chyb. Děkan Matěna z Vacenovic přijížděl

pravidelně, také kanovník Segeřa. P. Vařica v promluvě k poutníkům často vyprávěl, jak jako chlapec chodil na pouť: „Maminka upekla buchty a uvařila káfé a šlo se na pout.“ Zajímavá byla malá postava katechety Procházky ze Sarkandrovky v Olomouci, který hlavně zpovídal. Byl provázen svou hospodyní Annou, která vždy zdobila sochu sv. Anny před kostelem a při sv. přijímání se ukláněla až na zem. Přijížděl i vysoký P. Gottwald u Újezdu u Valašských Klobouk. Paní Zuzana z Brna nás zvala na „šutr“, čímž myslela trvanlivé pečivo. O prázdninách dojel i rektor ze semináře P. Vraštil a později i P. Panuška, který říkal kánon mše sv. zpaměti. Upozornil mne, že jako bohoslovec mám počítat se změnou diecéze z brněnské za českobudějovickou. V Brně jsem se pak informoval u pana preláta J. Kratochvíla, kapitulního vikáře a po následném losování jsem si vytáhl z klobouku opět Brno. V září kázal na velké pouti i vyšehradský probošt, „mírový“ prof. J. Beneš. Jako bohoslovec jsem pomáhal při kněžských exerciciích. Také jako pomocník při opravách. Prof. církevního práva dr. J. Michal jezdil v důchodě z Litoměřic zpovídat na Sv. Hostýn, chodil v zelených šatech jako myslivec a stál kdysi u krtčí díry a čekal na krtka, až přijde jeho hodina a vyleze ven. Dalo by se vyprávět mnohé, ale co nás dojívalo za totality, byly velké pouti v krojích s muzikou, jako třeba z Kelče ve valašských krojích. Za zmínku stojí duchovní správcové, kteří se několikrát změnili. P. Jindřich Wehrich, rodák z Jaktáře u Opavy s hospodyní z Troubek a psem Barykem byl oblíbený pro svou srdečnost. Na faře býval kostelník Mirek Stojan z Věžek, s ním jsme na zimní období stavěli krytou chodbu z fary do sakristie, prádlo žehlil pan Chovanec z Brna, autem dopravoval pan Ferenc z Bystřice. Poutníci chodili i přes týden, v sobotu a neděli bylo pilno. Po neděli nosil pytlík na rameni, jak byl těžký, a my jsme jako bohoslovci počítali peníze na příručním dřevěném počítadle s nastavenou velikostí mincí. Býval tam ctihodný pán Karel Goldman z Koryčan, naposled působil v Brušperku, kde zemřel. Na Hostýně si našel hospodyni Marii. Hrával na varhany. Můj bratr a P. Milan si rovněž zde našel hospodyni Marii od Oder. Josef Šindar vynikal postavou a snahou, dnes Mons. děkan tišnovský na odpočinku na Žernůvce. Josef Orava, rodák z Bystřice pod Hostýnem, jehož otec advokát zapsal události z r. 1950 při zabírání hostýnského kláštera jezuitů. Býval tam i bohoslovec J. Košťuřík, pozdější farář ve Francově Lhotě (rodišti kardinála Trochty). Dále V. Homola z Prahy, ctp. Maryška, u něho byl pak v Tanvaldě kaplanem můj bratr P. Milan. Dalo by se pokračovat, hlavně nás zval A. Bělík, který měl organizačního ducha a slavil na Sv. Hostýn primici. Byl synem varhaníka. Další primici na Hostýnku měl P. Rudolf Hevera, který byl vlastně sirotkem. Ujaly se ho ctihodné sestry a výborně maloval. Dále si pamatuji P. Švédou, Kuse a Zicha. Z Bystřice chodil zpovídat a celebrovat P. Nezdařilík, dobrý chodec. Za P. Cikryta bylo slyšet u hřbitůvku při světelném průvodě v sobotu večer: Lidé chtějí vymoženosti: pračky, ledničky, televizory, ale nezapomeňme, že konec dobrý, všecko dobré! Prof. L. Cibulka rád fotografoval, jako bohoslovec jsem za něho pomáhal na faře. U sestřiček pak byl P. Mysliveček menší postavy, na faře energická ctihodná sestra Resignata.

Když se blíží stoleté jubileum korunovace P. Marie svatohostýnské, této „Vítězné ochránčyně Moravy“, jak hlásá nápis na bazilice, (o korunovaci v roce 1912 vyšla celá kniha; velkou zásluhu při tom měl arcibiskup A. C. Stojan), tkví mi na mysli hlavní pouť 15. srpna na Nanebevzetí P. Marie. Tehdy se nasazují zlaté korunky, posvěcené papežem sv. Piem roku 1912. K tomu máme zvláštní vztah, protože i můj bratr a P. Milan byl mezi těmi, kdo nasazovali tyto zlaté drahokamy zdobené korunky na hlavu Matky Boží a Ježíška. Vysouvací žebřík se přistavil za hlavní oltář a posunoval nahoru, až dosáhl k sochám. Nato se sundávaly korunky běžně v roce nasazené a pak se donesly ty pravé, uschované během roku. P. Weihrich nám jednou při exerciciích vysvětlil, jak se zachovaly i za doby komunistického útlaku. Úkryt byl totiž dobře utajen, takže ani tajná bezpečnost je neobjevila. Poutníci se za oltářem dotýkali šátky reliéfu, znázorňujícího útěk Tatarů před blesky na Hostýně r. 1241. Jak známo, tyto blesky šlehají z ruky P. Marie. Večer tam obyčejně zpíval holič Cyril Kadlubec z Brna s děvčaty: Poslyš ó Maria, lodice bílá. Nás zajímal výjev nad bočním oltářem z evangelické strany, je tam i „apoštol dobrého tisku“, rodák z Blažovic, Šebestián Kubínek s krosničkou katolických knih na zádech a s harmonikou v ruce. Když jsme obcházelí loď baziliky nahoře po vnitřním ochozu, chráněném jen železnou tyčí zábradlí, tajil se nám dech. Však jeden kostelník zahynul při výstupu zespodu na pilíř. Odtud se dalo po žebříku vylézt až do věže a tam ještě nahoru. Zvuk zvonů se ozýval do dále a zvěstoval zbožným poutníkům, že Matka Boží na ně čeká a vyprošuje jim požehnání a milost u svého Syna. Z hostýnské rozhledny se dnes tyčí rameno větrné elektrárny a na jeho úpatí startují rogallisté, kteří se za příznivého větru se vznášejí nad horou Matky Boží. Poutní dům je uvolněn pro poutníky zásluhou P. Vladimíra Tomečka TJ. a ve zpovědnici je vidět i našeho bývalého kaplana P. Stanislava Peroutku TJ. Poutě pro různé skupiny a stavy se rozvíjejí (orelská pouť), je vybudováno i nové vytápění chrámu péčí Matice svatohostýnské atd. Můžeme se proto na svatohostýnskou pouť opět těšit.

otec Josef Vlček

BEDŘICHOVICE V LONDÝNĚ

Od 2. do 5. září se Bedřichovice přestěhovaly do Londýna pod vedením brněnské umělkyně Kateřiny Šedé. Sama říká, že Bedřichovicemi pouze jen projížděla a nikdy nikoho neviděla, protože všichni odjíždí do města pracovat. Rozhodla se tedy, že se pokusí spojit vesnici a město tím, že 80 obyvatel z Bedřichovic odveze do Londýna a ti se tam budou chovat jako každou sobotu. Občané si ze začátku mysleli, že jde jen o reklamní trik, ale Kateřině nakonec uvěřili. Tak se 2. září v brzkých ranních hodinách vydali na letiště Ruzyně, odkud odletěli do Londýna. Tam měli prohlídku města a hned po ní se ubytovali v hotelu u Tate Modern, což je galerie moderního umění, kde vlastně vše probíhalo. Brzy ráno se občané vydali před Tate Modern hledat „svůj dům“.

Kateřina položila Bedřichovice do Londýna tak, že Bedřichovickou kapli postavila na tamější katolický kostel, takže se podle něj každý zorientoval a mohl si najít svou ulici a svůj dům. Někteří „bydletí“ například na mostě, nebo dokonce v Temži. Každý se tedy celou sobotu choval, jako by byl doma, v Bedřichovicích. Někteří klepali koberce, jezdili na kole, okopávali zahrádku, děti stavěly bunkr z krabic nebo hrály fotbal. Všichni také měli zdravít kolemdoucí česky. Kolem bedřichovických obyvatel bylo rozmístěno 80 britských malířů, kteří malovali vždy nějaký určitý dům nebo místo z Bedřichovic. Takže se třeba dívali na Temži a přitom malovali Bedřichovický kulturní dům. Dvě občanky také prováděly Londýňany po „Bedřichovicích“ a vykládaly jim o této vesnici a o činnostech, které Bedřichovičtí konají, nebo vedly hodinu češtiny, kde vysvětlovaly pravopis českého jazyka. Oslavili tam také narozeniny jedné občanky, což připoutalo pozornost snad každého, kdo šel kolem. Před 18. hod. už se pomalu občané rozcházeli na jídlo, vykoupat se a chystat se na závěrečný večírek, kde byla výstava všech obrazů, raut a zakončení této akce. V neděli se část občanů vydala na London Eye a druhá část na nákupy nebo se ještě podívat na nějaké památky. Asi v 16 hod. se všichni sešli u autobusu a společně odjeli a odletěli domů. Tato celá akce byla natáčena, takže se můžete těšit na dokument, který bude vysílán v televizi. Tímto ale Kateřina Šedá pouze začala. Schůzky pokračují dál a chystají se další akce, které Bedřichovice budou sblížovat více a více.

Aneřka Vavrová

„NOVINKY“ V LITERATUŘE.

Myslím, že téměř každý z nás se alespoň jednou začel do rubriky „Nové knihy“, a to nejenom v Okénku, ale v jakémkoliv jiném časopise. Já tak činím pravidelně. Jsem totiž poměrně vášnivý čtenář a do jisté doby (letošní dovolené) jsem si bláhově myslela, že všechny pěkné a zajímavé starší knihy mám už dávno přečteny.

Před odjezdem na letošní dovolenou jsem přemýšlela, jakou knihu o dovolené pokořím a pořád se mi zdálo, že žádnou příhodnou nejsem schopna vybrat. A pak mi byly doporučeny dvě útlé knížky.

Jedna od mého oblíbeného P. Františka Hobizala Apoštolský poutník a druhá úplně neznámá (alespoň pro mne) – Poklady pod sněhem, autor Patricia M. St. John.

V první z nich autor popisuje téměř minutu po minutě strhujícím způsobem pouť papeže Pavla VI. do Svaté země, která se uskutečnila začátkem ledna 1964. Po dlouhé době opustil papež Itálii, po letech opustil Evropu a pravděpodobně poprvé od dob sv. Petra navštívil Kristův náměstek Svatou zemi! Kniha je tedy nejen krásně napsána, ale rozšíří i naše povědomí o životě církve ve světě v 60. letech minulého století.

Druhá knížka je přímo stvořená pro večerní adventní čtení s dětmi. Příběh tří dětí, sourozenců Anetty a Daniho, jejich úhlavního nepřítele a v později kamaráda Luciena a jejich nejbližších se odehrává uprostřed malé vesnice v srdci Švýcarských Alp. Není to čtení pouze pro děti. I dospělý čtenář zde najde mnoho krásných myšlenek, a scenérie zasněžených hor ho v dnešním uspěchaném světě přenesou do atmosféry tolik potřebného ticha a klidu.

Markéta Staňková

NOVINKY VE FARNÍ KNIHOVNĚ

Let přes hranice / Hans Martin Braun. Nakladatelství STEFANOS, 2011

Příběh podle skutečné události se odehrává v době studené války, zavádí nás do německého podniku, který se chystá uzavřít smlouvu o spolupráci se Sovětským svazem. Německý inženýr Marek Tasstain (také vášnivý letec amatér) netuší, že se jejich vynález stává předmětem ruské hospodářské špionáže. Při návštěvě Moskvy se setkává s místní podzemní církví, špióny KGB, ztraceným bratrem. Dojde k ilegálnímu přeletu finské hranice a napínavému vývoji událostí.

Šarlatový a černý / J. P. Gallagher. Karmelitánské nakladatelství, 2011

Tato kniha je opět poutavým románem podle skutečných událostí v Římě za druhé světové války. Mons. Hugh O'Flaherty je skutečným hrdinou, který byl za své činy několikrát vyznamenán. Dokázal z obleženého a nacisty přísně střeženého Vatikánu zorganizovat a řídit skupinu spolupracovníků, s jejichž pomocí zachránil tisíce židů a válečných uprchlíků před deportací a násilnou likvidací.

Příběh mons. O'Flahertyho je natolik akční a dramatický, že byl v roce 1983 natočen stejnojmenný film s Gregorym Peckem v hlavní roli.

Don Bosco mi ukazoval cestu / Guido Quarzo. Portál, 2011

Blahoslavený Don Ruy, jehož životopis nám tato kniha nabízí, byl přímým žákem a prvním nástupcem Dona Bosca. Autor vychází z autobiografických vzpomínek, z pamětí hlavního salesiánského kronikáře, z archivů a historických studií. Čtenář tak může nahlédnout do obrazů, které zachycují život Dona Ruy a Dona Bosca, ale také osud prvních salesiánů a počátek salesiánské kongregace.

Serafim Sarovský / Irina Gorainoff. Karmelitánské nakladatelství, 2011

Serafim Sarovský (1759–1833) je jedním z nejoblíbenějších pravoslavných světců. V osmnácti letech se rozhodl stát se mnichem a odešel do lesní pustiny Sarovského monastýru, kde se věnoval modlitbě a tvrdé manuální práci. Po šestnácti letech dostal povolení usadit se v lesní samotě jako poustevník. V modlitbě a naprostém mlčení strávil dalších šestnáct let. Prošel mnoha vnitřními zápasy, byl přepaden lupiči a takřka ubit k smrti. Kvůli nalomenému zdraví jej nakonec představený povolal z poustevny zpátky do monastýru.

Chodily za ním pro radu zástupy poutníků, protože měl prorocké charisma a dar poznání lidských srdcí. Na jeho přímlovu docházelo často k zázračným uzdravením i k osvobození od zlých duchů. Jeho tvář zářila nadpozemským světlem, vléval novou naději už svým pozdravem: „Moje radosti, Kristus vstal z mrtvých!“, kterým vítal své návštěvníky.

Životní příběh svatého Serafima je v této knize doplněn známým textem rozhovoru světce s Motovilovem a výběrem z duchovních poučení starce.

Lenka Klašková

**BISKUP CIKRLE VYDÁVÁ PUBLIKACI PROVÁZEJÍCÍ
BRNĚNSKÝMI CHRÁMY**

V těchto dnech se k prvním čtenářům dostává nová kniha brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho nazvaná *Kostel - živé místo k setkávání*. Biskup Vojtěch Cikrle se nechal inspirovat uměleckými fotografiemi Libora Teplého (www.fotep.cz), k nimž napsal krátké duchovní texty zamýšlející se nad posláním kostela a jeho jednotlivými součástmi.

VŠICHNI NA PALUBU ANEB POZVÁNKA NA FARNÍ PLES 2012

Dámy a pánové,
máte obrovské štěstí, že právě vy čtete tento článek, neboť tento článek je klíčem k mapě a mapa je klíčem k pokladu, který je ukrytý v kobylnické sokolovně. A kobylnická sokolovna, co vám budu vyprávět, je už nějaký ten rok zdrojem naší obrovské zábavy, radosti a veselí.

Proto i letos si vás dovoluji pozvat na farní ples do Kobylnic, který se bude odehrávat na tajupném ostrově plném hrdlořezů, námořníků, korzárů, zlodějí, šenkýřek, kramářek, kurtizán a žebraček, zkrátka pirátů, mezi které patřím i já, váš vele důstojný pan farář Miloš, alias Jack Sparrow. Nebude nouze o únosy, loupeže a sabotáže na straně jedné (soutěže), či získání kořisti počestnou cestou na straně druhé (tombola).

A proto i vy proměňte své vizáže, připravte si pirátské oblečení (pozor - návštěvníky v kostýmech čeká odměna!) a přijďte se zapojit do bitvy o pirátský ostrov, která vypukne 20. ledna 2012 v 19.30 v Kobylnicích.

Palubní lístky je možné získat jen poctivou cestou, a to v neděli 8. ledna po deváté mši svaté na faře ve Šlapanicích.

Takže, všichni na palubu a to společně s modlitbou, aby žádný muž nebyl přes palubu.

Srdečně se těší Jack Sparrow s posádkou

MŠE SVATÉ V ZÁVĚRU ADVENTU A O VÁNOCÍCH

		ŠLAPANICE	PRACE	PODOLÍ
Pondělí	19.12.	7.00	-----	18.00
Úterý	20.12.	18.00	18.00	7.00
Středa	21.12.	18.00	-----	18.00
Čtvrtek	22.12.	-----	18.00	7.00
Pátek	23.12.	18.00	-----	18.00
Sobota	24.12.	21.30	22.30	7.00; 22.00
Neděle	25.12.	7.00; 9.00; 18.30	10.30	8.00
Pondělí	26.12.	7.00; 9.00	10.30	8.00
Úterý	27.12.	18.00	-----	18.00
Středa	28.12.	18.00	-----	18.00
Čtvrtek	29.12.	7.00	-----	-----
Pátek	30.12.	7.00, 18.00	-----	18.00
Sobota	31.12.	16.00	18.00	16.00
Neděle	1.1.	7.00; 9.00; 18.30	10.30	8.00

Datum uzávěrky dalšího čísla časopisu Okénko: **16.3 2012**

Plánované **datum vydání**: **1.4 2012**

OKÉNKO – časopis farních společenství ve Šlapanicích, Podolí a Praci
 Vydává Římskokatolická farnost Šlapanice u Brna, Masarykovo nám. 9, 664 51 Šlapanice
 telefon: 544 245 280, e-mail: okenko@farnostslapanice.cz, <http://www.farnostslapanice.cz>
NEPRODEJNÉ!